

N:o 98.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 14 maj 1891.
 — — — — Andra Kammaren den 14 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående ändringar i kongl.
 kungörelsen den 11 maj 1883 angående villkoren för tid-
 ningars och tidskrifters postbefordran.*

(Bevillningsutskottets betänkande n:o 16 samt memorial n:o 25.)

Till Konungen.

Uti en den 13 sistlidne mars till Riksdagen aflåten, nådig proposition har Eders Kongl. Maj:t, under åberopande af hvad till protokollet öfver finansärenden för samma dag blifvit i ämnet anfördt, föreslagit att Riksdagen måtte för sin del besluta:

dels att till § 1 mom. 1 af nådiga kungörelsen den 11 maj 1883 angående villkoren för tidningars och tidskrifters postbefordran må fogas följande tillägg:

Å tidning, som utkommer mindre ofta än en gång i veckan, må prenumeration ske å enahanda villkor jemväl vid postanstalt å den ort, der tidningen utgifves;

dels ock att § 3 af samma nådiga kungörelse må erhålla följande förändrade lydelse:

Varder, för att såsom försändelse under band med post befordras, till postanstalt aflemnadt exemplar af tidning, tidskrift, författningssamling, handlingar utgifna af sällskap eller föreningar o. s. v., hvarå ej

prenumeration vid postanstalt egt rum, skall för hvar särskild försändelse, ehvad denna utgöres af ett eller flera exemplar af samma eller olika tidningar eller tidskrifter m. m., befodringsafgiften utgöra 1 öre för hvar vikt af 50 gram eller öfverskjutande del deraf, dock så, att icke i något fall afgiften för en särskild försändelse understiger 4 öre, om den med post eller af landtbrefbärare fortskaffas, samt 2 öre, om den samma å postanstalt behandlas utan att med post eller af landtbrefbärare fortskaffas.

I öfrigt varda å tidningar och tidskrifter m. m., som på förenämnda sätt med post fortskaffas, tillämpade de bestämmelser, som i allmänhet gälla för befodran af korsbandsförsändelser med undantag likväl för hvad rörande högsta vigten för hvar särskild försändelse finnes föreskrifvet.

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit, har Riksdagen bifallit.

Riksdagen finner derjemte önskvärdt, att berörda tillåtelse till lokalprenumeration jemväl utsträcket till de s. k. veckotidningarna. Vid sitt afstyrkande från en sådan utsträckning synes generalpoststyrelsen hafva utgått från det antagande, att såväl tidningsutgifvarne som allmänheten skulle vara angelägna om dessa tidningars ofördröjligen befodring. Detta antagande torde icke vara riktigt. Af »Taxa för år 1891 å svenska tidningar och tidskrifter, hvilka requireras genom kongl. postverket», framgår nemligen, att af de till ett antal af ungefärligen 160 uppgående veckotidningarna omkring hälften äro orttidningar, tre åttondelar dels facktidningar, dels religiösa eller nykterhetstidningar, dels illustrerade tidningar samt slutligen omkring en åttondel af blandadt innehåll.

Om man nu frånser orttidningarna, hvilka utan olägenhet torde kunna afhämtas af prenumeranterna i de små samhällen, hvari de utgifvas och för hvilkas utgifvare och prenumeranter den ifrågasatta tillåtelsen knappast torde ega sådant värde att den kommer att begagnas, äro de öfriga veckotidningarna således af det innehåll, att de ingalunda kunna anses som nyhetstidningar. Hvarken för utgifvare eller allmänheten förefinnes därför något särskildt intresse att fortast möjligt få dem utdelade. I fråga om utdelningen af dessa torde därför kunna sägas detsamma, som generalpoststyrelsen yttrar om de tidningar, hvilka utkomma mindre ofta än en gång i veckan, eller att »på dessa publikationers ögonblickliga utdelning icke lägges samma vikt, vare sig af utgifvarne eller af allmänheten, som i fråga om de egentliga nyhetstidningarna, hvadan, äfven om prenumeration å dessa publikationer

vid utgifningsortens postanstalt för lokalbefordran komme att anlitas i större utsträckning, det icke synes möta några väsentliga svårigheter för postanstalterna att utan anordnande af särskilda utdelningsturer på ett tillfredsställande sätt verkställa utdelningen.»

Men om den ifrågavarande utsträckningen af den tidningsbefordran som sker genom posten således icke kan antagas medföra synnerlig tunga för postverket, måste den deremot erkännas såväl för veckotidningarnas utgifvare som för allmänheten ega stor betydelse. För tidningar, som hafva den mindre betydliga spridning en veckotidning i allmänhet har inom utgifningsorten, torde det nemligen möta stora svårigheter att mottaga lokalprenumeration, enär omkostnaderna för utdelningen naturligtvis ställa sig synnerligen höga, då densamma endast skall ega rum i mindre antal exemplar och allenast en gång i veckan. Följden häraf lärer ock vara den, att tidningsutgifvaren måste afböja hemsändning, om tidningen skall lemnas i någon aflägsnare stadsdel, och att den derstädes boende därför måste antingen själf genom särskildt bud afhemta sin tidning eller afstå från den af honom åstundade prenumerationen.

Man har invänt, att den ifrågasatta utsträckningen skulle för postverket medföra ökade utgifter. Hvad Stockholm särskildt beträffar, har postdirektören derstädes uppgjort en beräkning å de inkomster och utgifter, som genom sist berörda utsträckning skulle för postverket uppkomma. Af denna framgår, att de ökade inkomsterna skulle uppgå till 10,034 kronor 47 öre och utgifterna till 19,002 kronor, hvartill borde läggas kostnaderna för hyra af lokal med inredning, belysning och uppvärmning samt för expenser. Af Eders Kongl. Maj:ts proposition till innevarande Riksdag angående rikets tillstånd och behof framgår emellertid, att för år 1892 postverkets inkomster blifvit, efter afdrag af 100,000 kronor, hvarmed postverkets kassaförlag borde ökas, beräknade till 7,700,000 kronor, samt dess utgifter till 7,250,000 kronor, hvadan ett öfverskott skulle uppstå å 450,000 kronor. Under sådana förhållanden synes den ifrågavarande utgiften icke kunna betraktas såsom synnerligen afsevärd, särskildt med hänsyn fästad derå, att postverkets egentligaste betydelse icke är att inbringa staten inkomster, utan att på bästa sätt betjena allmänheten.

Då Riksdagen emellertid icke ansett sig hafva tillgång till tillräckligt material för att tillförlitligt kunna bedöma, huru stor tunga och huru höga omkostnader berörda utsträckning af tillåtelse till lokalprenumeration skulle komma att vålla postverket, har Riksdagen icke ansett sig böra besluta en dylik utsträckning, utan anhåller därför blott,

att det af Riksdagen på framställning af Eders Kongl. Maj:t nu beslutade medgifvande till lokalprenumeration må, när sådant utan särskild eller synnerlig tunga för postverket kan ske, utsträckas äfven till tidning, som utkommer högst en gång i veckan.

Stockholm den 14 maj 1891.

Med undersätlig vördnad.